

Iespējams, šim vajadzēja būt tostam mana drauga Aivara Lemberga kāzās. 2015. gada 27. novembrī, kad šajās kāzās cēlos kājās runāt, nebiju šo tostu uzrakstījis uz papīra, visu sakāmo neatcerējos, un tosts sanāca nepiedienīgi īss – kādas minūtes sešpadsmit. Turklāt cenzūra visu laiku bakstīja man sānos, tādējādi no tosta tika svītrotas visas pikantās detaļas. Tad nu mēģināšu to likt uz papīra jau pusotru mēnesi pēc šī svinīgā notikuma Ventspils pilī.

Droši zināms, ka tieši 27. novembrī laulājies arī Šekspīrs, tiesa, ievērojamais rakstnieks tolaik bijis 18 gadus jauns, nevis nedaudz vecāks par sešdesmitiem, kā mans draugs.

Un tomēr, šajā vietā man jums jāpastāsta, kas ir Aivars Lembergs. Vienkāršam lasītājam, kas pētīs manu literāro mantojumu pēc 120 gadiem, iespējams, Aivara Lemberga vārds būs tikpat svešs kā Kalniņa kungs vai Brigadera kungs, kurus sulīgi aprakstījuši 19. gadsimta beigu un 20. gadsimta sākuma latviešu rakstniecības dižgari. Esmu pārliecināts, ka Kalniņa kungs un Brigadera kungs bija leģendāras personības, ko aprunāja, apsmēja un aprakstīja visi tā laika latvieši, bet gadsimtu pārdzīvojušas ir tikai nomaļas kopiņas Meža kapos ar akmens krustu un uzrakstu "Te dus Tah Kunga miehrah tas Kristophor Kalninsch". Brigadera kungs latviešiem vismaz palicis atmiņā viņa māsas – Annas Brigaderes dēļ. Viņš bijis turīgs un darbīgs, bet 2015. gadā internetā var atrast tikai vienu ziņu – kā Rīgas domnieks viņš nav nozīmējis Rūdolfu Blaumani latviešu teātra direktora amatā, jo pēdējais neesot precējies viņa māsu. Tā nu Blaumanis bija spiests iztikt ar knapiem honorāriem.

Šo rindu autoram nav ne mazāko šaubu par to, ka pēc 120 gadiem manis rakstītos tekstus būs tikpat grūti lasīt, gan tāpēc, ka latviešu valodas zinātāju skaits būs ievērojami gājis mazumā, gan tāpēc, ka Latvijā lietotajā valodā būs zudušas visas garumzīmes, mīkstinājumi un šņāceņi, savukārt plaši ieviesušies hireoglifi un arābu rakstība.

Tā nu man jums jāpastāsta, kas ir mans draugs Aivars Lembergs, turklāt jāpastāsta pietiekami saudzīgi – lai nākotnes lasītājam kļūtu skaidrs, ka viņš ir bijis cilvēks ar miesu, asinīm, hūti, asu prātu un visai nešpetnu raksturu, bet maniem laikabiedriem un galvenais – pašam Aivaram Lembergam pietiekami saudzīgi – lai vienkārši es nepazaudētu draugu. Aivars Lembergs, sākot no 1989. gada, ir Ventspils pilsētas galva, oficiālais nosaukums gan ir mainījies, viņš šajā laikā ir dēvēts gan par Izpildkomitejas priekšsēdētāju, gan mēru, gan pilsētas Domes priekšsēdētāju, gan milzīgos noziegumos apsūdzēto. 20. gadsimta astoņdesmitajos gados, kad Lembergs kļuva vispirms par pilsētas izpilddirektoru, bet pēc tam par pilsētas mēru, Ventspils bija pati piesārņotākā, šmucīgākā un nejaukā pilsēta Baltijā, kurā kuģos krāva naftu, dīzeļdegvielu, minerālmēslus un ogles, kas viss kopā radīja dārdoņu, smārdu un necaurredzamus putekļus. 2016. gadā, kad es rakstu šīs rindas, Ventspils tiek uzskatīta par tīrāko un sakoptāko pilsētu Baltijā un iecienītāko tūrisma galamērķi, kurā joprojām kuģos krauj naftu, dīzeļdegvielu, minerālmēslus un ogles. Ventspils šobrīd ir skaista ar savu sakopto vecpilsētu, bruģa ielām, parkiem, brīvdabas muzeju, krastmalu, puķu figūrām un strūklakām vasarā, dekoratīvām

skulptūrām, sporta centru, visādām atrakcijām un Zilā karoga (ekoloģiskās tīrības simbols) pludmali.

Šobrīd Aivaram Lembergam ir 62, viņš ir sportisks un aktīvs, runīgs un izturīgs vīrs. Tā kā es visu vērtēju no sava skatpunkta un mans augums ir vīrs 190 cm, Aivars ir maza auguma, kaut viņam pašam tā nešķiet. Viņš labi peld, katru dienu darbojas trenažieru zālē, aktīvi nūjo un slēpo, pieprot sist futbola bumbu un šaut dzīvā mērķī (parasti tas ir briedis vai pīle). Viņam ir koka guļbūves māja pie ezera (krietni mazāka nekā citiem viņa turības ļaudīm), dažas labas mašīnas, laiva, *Steinway* flīģelis, neliels baseins saimniecības ēkā un zivju dīķis tieši pie mājas. Tiek uzskatīts, ka Aivars Lembergs ir bagāts, ja ne bagātākais cilvēks Latvijā, ka viņam pieder daļas zināmos uzņēmumos un ofšoru kompānijās.

Avīzēs, interneta portālos un īpaši interneta komentāros Aivara bagātība tiek aprakstīta ļoti koši, un visi rakstītāji pieturas pie viedokļa – Aivaram pieder viss Ventspilī, nu vismaz daļas no visa. Tā no pilnīgi drošiem avotiem esmu dzirdējis, ka Aivaram piederot daļa no milzīgā universālveikala Ventspils centrā, tāpēc viņš iepērkoties tikai tur, lai pat ar saviem pirkumiem vairotu savu bagātību. Jāteic, es kopā ar Aivaru Lembergu esmu iepircies neskaitāmas reizes, bet nekad – veikalā. Aivars iepērkas tirgū. Viņš nogaršo krējumu un nobauda šķovētus kāpostus. Tante, kura tirgo Jaunzēlandes jēra ribas, Lembergam dievodamās stāsta, ka šī ir gaļa no buciņa, kas vēl aizvakar lēkšojis Līvu krastmalā, bet onkulis ar lielu nazi rokās Aivaram mīļuprāt pārdod sen Polijā kauta dusulīga govslōpa karbonādi ar aizkustinošu stāstu par savu mīloto telīti Ventu, ko nācies nokaut sliktas iztikšanas dēļ.

Ēst Aivars gatavo pats. Iespējams, ka viņš to dara tikai tad, kad ierodas mīļi viesi. Kaut kādi mīļi viesi pie viņa ierodas ik vakaru, tāpēc viņa koridorā vienmēr stāv kāds vīnā, kefirā vai nezināmā dzeltenīgā šķidrumā marinēts gaļas gabals, bet citkārt viņš pats no sava dīķa izvelk stori vai foreli. Ēst gatavo viņš neticami labi un skaļi, jo visi pārējie, kas piedalās šai procesā (proti, viesi), maisās pa kājām un dara visu nepareizi. Lāgā neatceros, ko es savulaik salaidu grīstē, bet mani vairs šajā procesā neiesaista nemaz, es vakariņas gaidu, sēdēdams uz palodzes ar konjaka glāzi un sniegdams nenovērtējamus padomus. Grūti noticēt, bet Aivaram no iepriekšminētās dusulīgās Polijas govslōpa vai trīskārt atsaldētā Jaunzēlandes jēra sanāk varen smeķīgs plovslōps, gulašs, cepetis vai sautējums. Sāli Aivars lieto par daudz, tādēļ viņam ir augsts hipertēnijas risks.

Dzer Aivars vīnu. Reiz, un tas bija pirms gadiem septiņiem, viņa dzimšanas dienā es biju vienīgais viesis. Bija vēsls darbadienas vakars, man nākamajā rītā bija jādodas agri atpakaļ 170 kilometrus uz darbu Rīgā, tāpēc nekādas dzeršanas pārmērības nebija plānotas. Tomēr Aivars paziņoja, ka šim nolūkam mums būtu jāiedzer pats labākais vīns pasaulē (varbūt arī pats dārgākais vai no īpaša gada un īpaši saulainas nokalnes). Vīns pagrabā bija ierakts zemē, tā izrakšana bija vesels notikums. Vienīgais, ko atceros no šī vīna etiķetes, bija uzraksti *Cru, Cru, Cru*, nu kaut kas uz dzērvju kļiedziena pusi. Pēc tam vīns tika atkorķēts, elpoja vai dvakoja, tad tika lēni liets glāzēs, un mēs varējām to degustēt.

– Klausies, – es Aivaram teicu, – es zinu Rīgā vienu vietēnu, kur par piecīti var nopirkt labāku (vīnu).

Manam draugam glāze izkrita no rokām. Otrreiz vīna glāze Aivaram no rokām izkrita pēc dažiem gadiem, kad es viņam skaidroju, kāpēc Ventspils slimnīca būtu jāpārņem valstij. Bet es droši zinu, ka galva sāp gan no vīna, kas maksā piecīti, gan no vīna, kas maksā dažus tūkstošus.

Atgriezīšos tomēr pie Aivara Lemberga kāzām Ventspils pilī. Jo kāzas nūdien nav viena cilvēka

pasākums, Aivars precējās ar Kristīni, un mana būtiskā atziņa kāzās bija, ka mēs turpmāk nevarēsim iet meitās. Lai viņš drīkstētu atklāti izrādīt interesi par citām pretēja dzimuma būtnēm, Aivaram būtu jāatbalsta būgu programma, jāveicina musulmaņu integrācija Latvijā un sekojoša Latvijas integrācija austrumos. Tad nu Aivars varētu precēt arī otro, trešo un ceturto sievu, bet Kristīne, kura ir savus divdesmit piecus gadus jaunāka par Aivaru, tad kļūtu par vecāko (mīļāko, galveno) sievu. Šo manu atziņu kāzās zināma daļa sieviešu uzņēma ar neslēptu nepatiku. Es aizmirsu pateikt, ka nezināma iemesla dēļ Aivars savās kāzās bija iekārtojies skolotāju streiku, tāpēc šajā dienā uz skolu negāja ne skolēni, ne skolotāji, un zināma daļa no viņiem Ventspilī ar interesi vēroja viesus, kas ieradās uz kāzām.

Kāzas nebūtu kāzas, ja tām nebūtu acīmredzams mērķis labot Latvijas demogrāfisko situāciju, proti, Kristīnes baltā kāzu kleita nepārprotami signalizēja, ka Aivars Lembergs juniors ir sagatavojies nākt šaisaulē mēnešus divus pēc gredzenu mīšanas pasākuma.

Bērna radīšana dzīves otrajā pusē ir varonīgs pasākums. Es ar lielu prieku draugam novēlu audzināt zīdaini ikdienā, šūpot, vāķīt, vīstīt un pārtīt. Mācīt, diskutēt un saprast, ka atvase tevi nav sapratusi. Vest uz bērnudārzu un skolu. Potēt pret difteriju, stingumkrampjiem un ērcu encefalītu. Saņemt no bērna atziņu, ka veci cilvēki neko nesaprot. Šeit es vēlos piebilst, ka Aivars ir no tiem cilvēkiem, kas zina visu un saprot visu, katrā ziņā viņš labāk par jebkuru pedagogu līdz šim ir zinājis, kā bērni jāaudzina, par jebkuru ārstu – kādas tabletes jālieto un kā slimnīcā jāārstē, labāk par premjeru – kā valsts jāvada, bet labāk par ANO ģenerālsekretāru – kā jānodrošina attīstība uz zemeslodes. Man ir aizdomas, ka atziņa no juniora (kas atnāks agri vai vēl) par zaudētu kompetenci būs visai netīkama.

Aivara Lemberga juniora pasaulē nākšanai ir savas konsekvences. Bērns būs jāved Ventspils bērnudārzā un Ventspils ģimnāzijā, un apmācība notiks vismaz nākamajos divdesmit gados. Manuprāt, konsekvence būs faktā, ka mēra amatā seniors būs visus šos divdesmit gadus, lēnām kļūstot par mēru – balto tēvu. Viņš pievērsīsies piena produktiem un dārzenkopībai, un šīs viņa atklāsmes skars piepilsētas ekonomiku. No konsultanta visās jomās viņš pārvērtīsies par konsultantu pedagoģijā (izglītības ministri nākamajos divdesmit gados – saturieties!), mūzikā un arhitektūrā. Kopš viņš pievērsīsies Kristīnei, viņš jau dažus gadus mēdz apmeklēt operu gan Rīgā, gan Milānā un, iespējams, atšķir bungas no alta.

Zinot Aivara seniora mīlestību pret futbolu un peldēšanu, šķiet, ka Ventspils ģimnāzijai šajos gados tiks uzcelts vaļējs un slēgts futbola laukums un 50 metru baseins Aivara juniora attīstībai. Lai attīstītu juniora dziedāšanas prasmes, ģimnāzijas koris kļūs par valsts nozīmes kolektīvu un vinnēs pasaules koru olimpiādē. Lai juniors apgūtu šaha spēli pienācīgā līmenī, Danai Reizniecei (šaha lielmeistere un ekonomikas ministre) nāksies atgriezties Ventspilī un mācīt domu spēles. Autobraukšanas apmācībai no kaimiņpilsētas Liepājas tiks pārvilināts pašreizējais pilsētas mērs – labs ne tikai kā rallists, bet arī kā pedagogs.

Mākslīgais kalns, saukts par Lemberga hūti, Ventspils nomalē tiks paaugstināts līdz 319 metriem (318 metri ir Baltijas augstākajam kalnam Munameģim), un uz tā beidzot būs gan īsta slēpošanas trase, gan kamaniņu rene ar mākslīgo ledu. Ventspils osta paralēli kālija pārkraušanai kļūs par akadēmiskās airēšanas kanālu, lai juniors varētu godam sagatavoties studijām Oksfordā vai Kembridžā. Milānas operas trupa brauks uz Ventspili vieskoncertos, lai Aivars juniors varētu gūt to muzikālo gaumi un izjūtu, kas nepieciešama, lai apburtu Holivudas skaistules un Putina mazmeitu.

Pēteris Apinis